

Ольга ЧУБУКІНА,

orcid.org/0000-0002-6960-3497

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземних мов

Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського

«Харківський авіаційний інститут»

(Харків, Україна) *o.chubukina@khai.edu*

Євгенія ТАНЬКО,

orcid.org/0000-0002-4593-3512

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри іноземних мов

Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

(Харків, Україна) *yevheniitan@gmail.com*

Вікторія ВРАКІНА,

orcid.org/0000-0002-0134-2235

доцент кафедри іноземних мов

Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

(Харків, Україна) *v.vrakina75@gmail.com*

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК СИСТЕМА: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ З ПОЗИЦІЙ СИСТЕМНО-СИНЕРГЕТИЧНОГО ПІДХОДУ

З позицій системно-синергетичного підходу аргументовано, що перспективним напрямом управління навчанням іноземної мови є застосування тестового контролю, осмисленого як система, позначена цілісністю, структурно-функціональною визначеністю й ізоморфністю системі іншомовної освіти. Продемонстровано, що до переваг тестового контролю належать його об'єктивність, можливість точного виміру, отримання достовірної кількісної інформації, валідність, визначеність, надійність, прогностична цінність. Підкреслено, що системність тестів з іноземної мови забезпечує охоплення ними: усіх функцій контролю навчального процесу – діагностичної, навчальної, корегуючої, виховної – у їх взаємозв'язку і хроноструктурі, в узгодженні із хроноструктурою навчального процесу, його проміжними завданнями, супідрядними кінцевій меті здобуття нормативних іншомовних компетенцій – атрактору вдосконалення окремих типів тестів і тестової системи загалом; усіх аспектів іншомовної компетентності: аудіювання, мовлення, читання, письма; виявлення як навчальних успіхів студентів, так і їхніх здібностей до вивчення іноземної мови. Наголошено, що, крім системності тестового контролю загалом, як система, позначена цілісністю, визначеністю складу і структури, може бути розглянутий кожен окремий тест.

Висловлено міркування, що функціонування тестового контролю як системи передбачає застосування низки інтегрованих у світову практику тестів: *Placement Test, Progress Test, Diagnostic Test, Proficiency Tests, Prognostic Test, Aptitude Tests*. Проаналізовано функціональне призначення, переваги і недоліки, особливості застосування кожного з них, перспективи їхньої адаптації до вітчизняних освітніх реалій і соціокультурних запитів сьогодення. Акцентовано на перспективності упровадження в навчання іноземної мови адаптивного принципу тестування, згідно з яким студенти, на підставі самооцінки, виконують ті завдання, які відповідають фактичному рівню їхніх базових знань, а кожне наступне детерміновано виконанням попереднього.

Ключові слова: система тестового контролю, системно-синергетичний підхід, навчання іноземної мови, дистанційне навчання, *Placement Test, Progress Test, Diagnostic Test, Proficiency Tests, Prognostic Test, Aptitude Tests*.

Olha CHUBUKINA,

orcid.org/0000-0002-6960-3497

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

National Aerospace University named after N. E. Zhukovsky "Kharkiv Aviation Institute"

(Kharkiv, Ukraine) *o.chubukina@khai.edu*

Yevheniia TANKO,

orcid.org/0000-0002-4593-3512

Candidate of Pedagogical Sciences,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"

(Kharkiv, Ukraine) yevheniiatan@gmail.com

Victoria VRAKINA,

orcid.org/0000-0002-0134-2235

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"

(Kharkiv, Ukraine) v.vrakina75@gmail.com

TEST ASSESSMENT OF A FOREIGN LANGUAGE AS A SYSTEM: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASIS IN TERMS OF THE SYSTEM-SYNERGISTIC APPROACH

It is argued that a promising direction of management of foreign language training is the use of test assessment, meaningful as a system, indicated by integrity, structural and functional definition and isomorphic system of foreign language education. It is emphasized that the systematic character of foreign language tests is indicated by the coverage of such aspects as: all the assessment functions of the educational process – diagnostic, educational, corrective, educational – in their interconnection and chronostructure, in coordination with the chronostructure of the educational process, its intermediate tasks, subordinate to the final purpose of obtaining normative foreign competencies – an attractor of improvement of certain types of tests and the test system as a whole; all spheres of foreign language competence: listening, speaking, reading, writing; identification both the students' success and their abilities to study a foreign language. It is emphasized that in addition to the systematic test assessment in general, as a system, indicated by integrity, determination of the composition and structure, each separate test may be considered.

It is argued that the functioning of test assessment as a system involves the use of a number of integrated practice of tests: Placement Test, Progress Test, Diagnostic Test, Proficiency Tests, Prognostic Test, Aptitude Tests. A functional purpose, advantages and disadvantages, features of use of each of them and prospects for their adaptation to domestic educational realities and socio-cultural requests of the present have been analyzed.

Key words: *system of test assessment, system-synergistic approach, foreign language training, distance learning, Placement Test, Progress Test, Diagnostic Test, Proficiency Tests, Prognostic Test, Aptitude Tests.*

Постановка проблеми. Теоретично-методологічним підґрунтям підвищення ефективності навчання іноземної мови є розуміння освіти як складноорганізованої, здатної до самовдосконалення і саморозвитку, самореферентної, відкритої системи, у якій механізми управління і контролю є одними з необхідних, взаємопов'язаних складників. Управління, яке забезпечує структурно-функціональне вдосконалення освітньої системи, її розвиток і адаптацію до викликів зовнішнього середовища, потребує *контролю* навчально-пізнавальної діяльності, заснованого на інформації про проміжні та підсумкові результати навчання, *об'єктивному* і *репрезентативному* діагностуванні всіх рівнів іноземної компетентності. Першій із наведених характеристик якнайкраще відповідає *тестова форма контролю*, для якої об'єктивність, емпіризм критеріїв, точність вимірів та уникнення упередженості є іманентними, сутнісними характеристиками.

Водночас забезпечення *репрезентативності* контролю передбачає його *системність*,

яка з позицій системно-синергетичного підходу і розуміння іноземної освіти як складноорганізованої саморегульованої системи обіймає кілька аспектів. Так, у синхронії вона передбачає «вертикальний зріз» усіх нормативних іноземних компетенцій, умінь, навичок, знань на тому чи іншому етапі навчання. Репрезентативності контролю в діахронічному вимірі, хроноструктурі навчального процесу, сприяє системне, послідовне застосування тих чи інших його форм згідно з поточними і проміжними навчальними цілями, підпорядкованими досягненню кінцевої, визначеної освітніми стандартами мети.

Особливого значення системний, комплексний, послідовний контроль якості іноземної освіти набуває з огляду на необхідність забезпечення рівного доступу до освітніх ресурсів студентам, що поєднують навчання з роботою, здобувають освіту в кількох вишах, перебувають за кордоном, особам з обмеженими можливостями та в умовах карантинних обмежень у зв'язку з пандемією COVID-19.

Актуальності теоретичному обґрунтуванню системності тестування як чинника об'єктивності і репрезентативності контролю та підвищення ефективності іншомовної освіти надає й те, що системно-синергетичний підхід, який набув парадигмального значення у фізико-математичному, природничому (Князева, Курдюмов, 1992; Пригожин, 1985; Хакен, 1985) і гуманітарному знанні (Каган, 1991; Каган, 1997), досі не адаптовано до педагогічної проблематики, зокрема в ділянці навчання іноземної мови та її тестового контролю.

Аналіз досліджень. Проблема тестового контролю та його практичного застосування посіла чільне місце в наукових дослідженнях останніх десятиліть. Так, у зарубіжній науковій традиції в публікаціях і монографіях до неї звертались Л. Бекмен, Р. Бервік, Р. Берк, Ф. Дейвідсон, М. Кеніл, К. Клепгем, В. Коккота (Коккота, 1989), Д. Корсон, Т. Краул, Л. Кронбак, Р. Ладло, Б. Лінч, М. Мейсон, Дж. О'Меллі, О. Майоров (Майоров, 2000), М. Мілановіч, Є. Мілруд, Л. Пірс, С. Росс, С. Савін'йон, М. Свійн, Дж. Хамер, Е. Шогемі й інші.

У вітчизняному науковому дискурсі застосування тестів у навчанні іноземної мови – у загальнометодологічному аспекті й у конкретизації до специфіки окремих спеціальностей і програм ЗВО – висвітлено О. Боевою (Боева), П. Борисенко (Борисенко, 2007), Л. Власенко (Власенко), Н. Гарматюк (Гарматюк, 2013), Е. Грабар (Грабар, 2010), Л. Довганем (Довгань, 2009), В. Кузнецовим (Кузнецов, 2009), О. Кузнецовою (Кузнецова, 2016), Т. Масловою (Маслова, 2010), С. Мединською (Мединська, 2011), С. Ніколаєвою (Ніколаєва, 2008), Л. Поплавською (Поплавська, 2013), Н. Саєнко (Саєнко, 2006), С. Сорокою (Сорока). Водночас осмислення тестового контролю з позицій системно-синергетичного підходу, у конкретизації до актуальних проблем навчання іноземної мови, потребує подальших наукових досліджень.

Мета статті – теоретичне обґрунтування з позицій системно-синергетичного підходу системності тестування як передумови забезпечення об'єктивності і репрезентативності контролю якості та підвищення ефективності іншомовної освіти в умовах дистанційного навчання у ЗВО.

Виклад основного матеріалу. Забезпечення ефективного тестового контролю навчання іноземної мови передбачає охоплення всіх етапів останнього і, на кожному з них, усіх рівнів передбачених освітніми стандартами знань, умінь, навичок, мовної компетенції. Першочергового значення набуває якнайбільш повна реалізація специфічних функцій і переваг тестування як дієвого інструменту контролю навчального процесу.

Так, як не водночас відзначалось у фахових публікаціях (Боева та ін., 2013: 18–19; Довгань, 2009: 23; Кузнецова, 2016: 58; Сорока), тестовий контроль має діагностичне значення, сприяє успішному опануванню навчальних програм, поглибленню знань, формуванню вмінь і навичок, мотивації діяльності студентів, розвитку їхніх пізнавальних інтересів. Важливою є виховна функція тестування, яке актуалізує почуття відповідальності за результати виконаної роботи і привчає до систематичної праці. Актуальною є прогностична функція тестів, реалізація якої уможливорює передбачення потенційного засвоєння нового матеріалу й удосконалення програм і системи навчання.

До переваг тестового контролю належать його об'єктивність, можливість точного виміру, отримання достовірної кількісної інформації, валідність, визначеність, надійність, прогностична цінність. Так, як зазначалось раніше, *об'єктивність* є іманентною тестовому контролю завдяки формалізованості його контенту, процедури тестування та її незалежності від суб'єктивних уподобань викладачів. Гарантією об'єктивності тестів є їх *вимірний характер*, одержання кількісної інформації, кваліметрично вивірена система завдань, стандартизована технологія проведення й аналізу результатів (Майоров, 2000: 78).

Валідність – характеристика тестових завдань, що відображає їхню відповідність змісту навчального курсу і меті контролю, виявленню тих знань, умінь і навичок, для яких і призначено тест. Поширеною в науково-методичній літературі є диференціація двох видів валідності – змістової і функціональної, першу з яких забезпечує охоплення всіх понять навчального курсу, другу – виявлення міри реалізації цілей і завдань навчально-виховного процесу (Копилова, 2012). У низці досліджень виокремлено емпіричну і концептуальну валідність (Девтерова, 2009).

Необхідною характеристикою тестів є *визначеність*, тобто чітке усвідомлення студентом сутності завдань, їхнього об'єму і типу. Важливою є *надійність* тесту, тобто підтверджуваність його результатів за умови повторення, забезпечена зрозумілістю, простотою, формалізованістю і створенням належних процесуальних умов.

Прогностична цінність тесту – це можливість і доцільність використання його результатів у подальшому навчанні іноземної мови, для корегування змісту й організації його проміжних етапів у досягненні кінцевих освітніх завдань (Майоров, 2000: 122). Означене якнайповніше відповідає розумінню контролю як «системи науково обґрунтованої перевірки результатів навчання, що

включає виявлення, вимір і оцінювання знань, умінь, навичок, встановлення різниці між реальним і запланованим рівнями опанування навчальної програми» (Жунусакунова, 2016: 26).

Вочевидь, з позицій системно-синергетичного підходу і розгляду тестового контролю як *системи* притаманні йому об'єктивність, валідність, визначеність, точність, надійність сприяють реалізації діагностичної, освітньої, розвиваючої, мотиваційної, виховної, прогностичної функцій у їх єдності як *хроноструктури*, розгорнутої у *хроноструктурі навчального процесу*, згідно зі специфічними для його етапів завданнями. Останнє, в інтерпретації консультантів і експертів із тестування видавництва *Oxford* – А. Malloy, Е. Hackett (Hackett, 2014; Malloy, 2015), корелює зі значущими для викладача питаннями, у якій за рівнем базової підготовки групі повинні навчатись студенти для якнайбільш ефективного опанування іноземної мови; який матеріал і наскільки засвоєно ними на тому чи іншому етапі навчання; які лакуни одержаних знань; наскільки результативним є проходження всього курсу, який рівень досягнуто студентами, чи відповідає він національним і міжнародним стандартам.

Відповідь на означені запитання передбачає застосування системи тестів, актуальних на тих чи інших етапах навчання. Так, *Placement Test* (тест розподілення за рівнем знань) дозволяє виявити базове володіння іноземною мовою і сформувати «рівневі» групи (Scrivener, 2005: 303); забезпечує наступність між середньою і вищою освітою; створює інформаційне підґрунтя для усунення лакун у знаннях, уміннях, навичках, сформованих на попередньому етапі, та вибору оптимальних змісту, форм, методів подальшого навчального процесу.

Базовою в розподіленні студентів у «рівневі» групи є європейська шкала CEFR із трьома рівнями і диференціацією кожного з них (I – A1 – «рівень виживання», A2 – «елементарний»; II – B1 – «пороговий», B2 – «пороговий посилений»; III – C1 – «просунутий», C2 – «вільне володіння мовою» / Common European framework).

Натепер у світовій практиці апробовано кілька видів *Placement Test*: а) репрезентованих на одному сайті різнорівневих тестів від A1 до B2, які студент обирає на підставі самооцінки рівня вихідних знань; б) тестів, що включають завдання від A1 до B1; в) тестів зі зростаючими за складністю завданнями.

Так, курс *Inside Out* включає швидкий (*Quick Test*) і повний (*Full Test*) *Placement Test*, із 60-ма граматичними і лексичними завданнями «множинного вибору» (*Multiple Choice*) у першому

випадку і граматичними, лексичними завданнями і тестами, які діагностують навички читання і письма, – у другому.

Великого значення у вхідному тестуванні набуває адаптивний принцип, згідно з яким студенти на підставі самооцінки виконують ті завдання, які відповідають фактичному рівню їхніх базових знань, а кожне наступне з них детерміновано виконанням попереднього.

Прикладом вхідних адаптивних тестів, придатних, на нашу думку, для застосування в умовах дистанційної освіти в українських ЗВО, є *Oxford Online Placement Test* (Purpura: 8), спрямований на діагностування граматичних знань, лексики і готовності до їхньої актуалізації в читанні, аудіюванні, усних повідомленнях. Модифікацією *Placement Test* є EFSET та EFSET PLUS лінгвістичної шкали *English First*, створеної на основі стандартів TOEFL, IELTS, FCE, перший з яких (50 хвилин) визначає базовий рівень читання й аудіювання; другий (120 хвилин) – навички читання й аудіювання в більшому обсязі з мінімального рівня B1. У 1981 р. в університеті Дуйсбурга було апробовано розроблений К. Кляйн-Бралей і В. Раатцем письмовий *C-Test*, що включає від чотирьох до восьми текстів, у яких студент за 30 хвилин повинен доповнити відсутні частини слова – від однієї до п'яти літер.

Переконані, що в умовах дистанційного навчання в українських ЗВО перспективним є застосування комп'ютерних адаптивних *Placement Test*, які забезпечують об'єктивне визначення базового рівня знань студентів з іноземної мови, індивідуальний педагогічний підхід та ефективне моделювання наступних етапів навчального процесу.

Важливе місце в системі тестового контролю навчання іноземної мови посідає *Progress Test* (*тест успішності, тест поточного контролю*) – лонгітудна форма педагогічної діагностики, що забезпечує «горизонтальні» повторювані виміри. Основою для формування завдань *Progress Test* слугує нещодавно вивчений матеріал, метою – виявлення конкретних знань, умінь, навичок, здобутих за певний період навчання (Hughes, 2003; Боєва). У низці досліджень і методичних рекомендацій *Progress Test* диференційовано на тести, які визначають рівень розуміння прочитаного (*Reading Comprehension*), комунікативні навички (*Communicative Competence*), культурну іншомовну компетентність (*Cultural Knowledge*) (Кузнєцова, 2016: 59).

На переконання фахівців, тест доцільно проводити як проміжний контроль на атестаційних тижнях, оптимально – двічі на семестр (Маслова, 2010: 155), після завершення теми чи циклу занять.

Особливістю *Progress Test* є поліфункціональність, придатність не лише для діагностування рівня засвоєння матеріалу, а і його повторення, узагальнення і закріплення, довготривалого збереження знань. За умови систематичного застосування тест набуває психологічного і виховного значення, оскільки формує відповідальність і мотивує до навчання. Прагненню студента до покращення успішності сприяє можливість порівняння власних результатів із результатами інших, як у Нідерландах, завдяки мережевій системі ProF (Verhoeven, 2002: 711–717). Перевагою тесту є сприяння індивідуальному підходу до студентів завдяки виявленню на ранніх етапах найбільш підготовлених і обдарованих із них, здатних до якнайшвидшого опанування навчальних програм. Посутньо, що *Progress Test* забезпечує стабільність у процедурах оцінювання та зкорельованість змін у навчальних програмах зі змінами в очікуваних результатах.

Значущість тесту в системі іншомовної освіти зумовлено тим, що його лонгітюдні дані слугують об'єктивній і неупередженій порівняльній оцінці якості розроблення і виконання програм у різних навчальних закладах (De Champlain, 2010: 503–508).

Уперше апробований наприкінці 1970-х рр. у Маастрихтському університеті й Університеті Міссурі-Канзас-Сіті (Arnold, 1990: 515–516), сьогодні тест застосовується в багатьох країнах світу, зокрема й у вітчизняних ЗВО.

Терміном *Diagnostic Test* (діагностичний текст) позначають тести, призначені для диференційованого діагностування сильних і слабких сторін опанування конкретного мовного матеріалу: компетентності з фонетики, граматики, обсягу лексичного запасу, знань окремих складних виразів, сформованості комунікативних навичок. Наприклад, тест може містити завдання на порівняння часів або ж прочитання голосних у різних типах складів.

Інформація, одержана в результаті проведення *Diagnostic Test*, є значущою у виявленні недоліків організації навчального процесу та плануванні подальших занять. Успішному здобуттю іншомовних компетенцій сприяють узагальнення й обговорення результатів тесту із суб'єктами тестування (Босва).

Згідно з концепцією, запропонованою експертами і консультантами в галузі тестування, розробниками тестів видавництва *Oxford* – А. Malloy, Е. Hackett (Hackett, 2014; Malloy, 2015), підсумковим у навчанні іноземної мови є *Proficiency Tests*, спрямований на визначення рівня сформованості навичок практичного володіння мовою в усній та

письмовій формах та загальної іншомовної компетентності (Hughes, 2003). Прикладами таких тестів є TOEFL і Cambridge First Certificate Test.

Менш поширеними, однак перспективними в застосуванні, зокрема й у вітчизняних ЗВО, є прогностичні тести (*Prognostic Test*) і тести, спрямовані на виявлення здібностей студентів до опанування іноземної мови (*Aptitude Tests*).

Варто відзначити, що розглянуті тести цілком відповідають усталеній у вітчизняній і зарубіжній фаховій літературі диференціації тестового контролю на вхідний, поточний, проміжний (рубіжний) і підсумковий, із визначеною послідовністю і низкою специфічних завдань.

Посутньо, що проаналізовані форми тестового контролю знаходять обґрунтування в системно-синергетичному підході, оскільки є *системою*, структурно і функціонально адаптованою до *хроноструктури навчального процесу*, завдань його окремих етапів і кінцевої мети.

На системний характер розглянутих тестів вказують охоплення ними всіх функцій тестового контролю – діагностичної, навчальної, корегуючої, виховної – у їх взаємозв'язку і хроноструктурі, в узгодженні із хроноструктурою навчального процесу, усіх аспектів іншомовної комунікації: аудіювання, мовлення, читання, письма; виявлення як навчальних успіхів студентів, так і їхніх здібностей до вивчення іноземної мови.

Системність тестового контролю засвідчує взаємоузгодження функцій тих чи інших типів тестів із проміжними цілями навчального процесу в їх взаємозв'язку і супідрядності кінцевій меті – здобуттю нормативних іншомовних компетенцій, які є *атрактором* удосконалення окремих тестів і тестової системи загалом.

Окрім тестового контролю загалом, як *система*, позначена цілісністю, визначеністю складу і структури, може бути розглянутий кожен окремий тест (Ніколаєва, 2008: 32–34). Так, цілісність тесту зумовлена взаємозв'язком його завдань та їх приналежністю спільному вимірному чиннику (Гарматюк, 2013: 20; Ніколаєва, 2008: 32–34), тоді як на структурність вказує виконання кожним завданням певної ролі, неможливість його вилучення без втрати якості вимірності тесту.

Висновки. Отже, можемо зробити висновок, що перспективним напрямом управління навчанням іноземної мови є застосування тестового контролю, осмисленого як *система*, позначена цілісністю, структурно-функціональною визначеністю й ізоморфністю системі іншомовної освіти. У синхронічному аспекті системність тестування сприяє виявленню передбачених освітніми стандартами

всіх умінь, навичок, знань, іншомовних компетенцій на тому чи іншому етапі і наприкінці курсу. Забезпечення репрезентативності, об'єктивності та функціональності тестового контролю в діахронічному вимірі, хроноструктурі навчального процесу, передбачає системне, послідовне застосування тих чи інших його форм згідно із проміжними навчальними завданнями, підпорядкованими досягненню кінцевої, визначеної освітніми стандартами мети. На системний характер тестів з іноземної мови вказують охоплення ними всіх функцій тестового контролю – діагностичної, навчальної, корегуючої, виховної – у їх взаємозв'язку і хроноструктурі, в узгодженні із хроноструктурою навчального процесу; усіх аспектів іншомовної комунікації: аудіювання, мовлення, читання, письма; виявлення як навчальних успіхів студентів, так і їхніх здібностей до вивчення іноземної мови.

Системність тестового контролю засвідчує взаємоузгодження функцій тих чи інших типів тестів із проміжними завданнями навчального процесу в їхній супідрядності кінцевій меті здобуття нормативних іншомовних компетенцій, яка є *атракто-*

ром удосконалення окремих типів тестів і тестової системи загалом.

Окрім системності тестового контролю загалом, як система, позначена цілісністю, визначеністю складу і структури, може бути розглянутий кожен окремих тест.

Осмилення тестового контролю як системи, позначеної об'єктивністю, надійністю, валідністю, репрезентативністю, дієвістю, передбачає застосування низки інтегрованих у світову практику тестів (Placement Test, Progress Test, Diagnostic Test, Proficiency Tests, Prognostic Test, Aptitude Tests) у їхній адаптації до вітчизняних освітніх реалій і соціокультурних запитів сьогодення.

Перспективи подальших наукових досліджень полягають у концептуалізації тестового контролю навчання іноземної мови з позицій сучасних загальнонаукових і спеціальних теоретично-методологічних підходів та подальшому узагальненні його зарубіжного і вітчизняного досвіду, зокрема в системі дистанційної освіти в умовах карантинних обмежень у зв'язку з пандемією COVID-19.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боева Ю. Застосування тестів навчальних досягнень при викладанні іноземної мови. URL: http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/01_%20Boieva_zastosuvannya.pdf (дата звернення: 01.03.2021).
2. Борисенко П. Основні вимоги до підготовки тестів у навчанні іноземних мов. *Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки*. 2007. № 3. С. 58–61.
3. Власенко Л., Нікітенко О. Тестовий контроль у навчанні іноземної мови. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/bitstream/123456789/15564/1/1.pdf> (дата звернення: 28.02.2021).
4. Гарматюк Н., Марценюк В. Особливості застосування тестового контролю при вивченні іноземної мови у вищих навчальних закладах. *Медична освіта*. 2013. № 3. С. 17–24.
5. Грабар Е. Основні типи і види тестів з іноземних мов у педагогіці США. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка*. Серія «Педагогіка» / гол. ред. Г. Терещук. 2010. № 1. С. 194–201.
6. Девтерова З. Тестирование как способ измерения иноязычной компетенции при обучении иностранному языку в неязыковом вузе. *Новые технологии*. 2009. С. 106–107.
7. Довгань Л. Використання тестів у навчанні іноземної мови студентів немовних вищих навчальних закладів. *Вісник Житомирського державного університету*. 2009. № 44. С. 22–25.
8. Жунусакунова А. Методы контроля и оценки результатов обучения в учебном процессе. *Молодой ученый*. 2016. № 20. С. 26–29.
9. Каган М. Методологическая программа системно-синергетического исследования. *Эстетика как философская наука*. Санкт-Петербург : Петрополис, 1997. С. 50–65.
10. Каган М. Системный подход и гуманитарное знание : избранные статьи. Ленинград : Изд-во ЛГУ, 1991. 384 с.
11. Князева Е., Курдюмов С. Синергетика как новое мировидение. *Вопросы философии*. 1992. № 12. С. 3–20.
12. Коккота В. Лингво-дидактическое тестирование. Москва : Высшая школа, 1989. 117 с.
13. Копылова С. Функции контроля в обучении иностранным языкам. *Социально-экономические явления и процессы*. 2012. № № 7–8. С. 217–220.
14. Кузнецов В. Сучасні технології оцінювання знань студентів при вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням. *Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах* : збірник наукових праць. 2009. № 17. С. 179–185.
15. Кузнецова О. Використання тестового контролю під час вивчення іноземної мови у вищому немовному навчальному закладі. *Збірник наукових праць Київського національного лінгвістичного університету*. 2016. Вип. 53. С. 57–60.
16. Майоров А. Теория и практика создания тестов для системы образования. (Как выбирать, создавать и использовать тесты для целей образования). Москва : Народное образование, 2000. 352 с.
17. Маслова Т. Розробка тестових завдань з англійської мови професійного спрямування. *Проблеми викладання іноземних мов у немовному навчальному закладі* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ,

18 березня 2010 р. / М-во освіти і науки України, Нац. авіац. ун-т. Київ : вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. С. 154–157.

18. Мединська С. Тестування як засіб організації та реалізації диференціації навчання при викладанні іноземних мов у немовному ВНЗ. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*. 2011. № 2 (2). С. 28–34.

19. Ніколаєва С. Основи сучасної методики викладання іноземних мов. Київ : Ленвіт, 2008. 285 с.

20. Поплавська Л. Методичні підходи до тестування знань з іноземної мови. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2013. № 28. С. 337–345.

21. Пригожин И. От существующего к возникающему. Москва : Наука, 1985. 328 с.

22. Сасенко Н. Теоретичні аспекти контролю у навчанні іншомовного професійного спілкування. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Серія «Філософія. Психологія. Педагогіка»*. 2006. № 1 (16). С. 74–78.

23. Сорока С. Тестовий контроль та тестові завдання при вивченні іноземної мови. URL: <http://conferences.peasmo.org.ua/node/209> (дата звернення: 05.02.2021).

24. Хакен Г. Синергетика: Иерархии неустойчивостей в самоорганизующихся системах и устройствах. Пер. с англ. Москва : Мир, 1985. 424 с.

25. Arnold L., Willoughby T. The quarterly profile examination. *Academic Medicine*. 1990. № 65 (8). P. 515–516.

26. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Strasbourg : language policy unit. URL: coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf (дата звернення: 01.02.2021).

27. Progress testing in clinical science education : Results of a pilot project between the National Board of Medical Examiners and a US medical School / A. De Champlain et al. *Medical Teacher*. 2010. № 32. P. 503–508.

28. Hackett E. Making sense of assessment. Part 1 : How much do you need to know? 2014. URL: <http://www.oxfordenglishtesting.com/uploadedfiles> (дата звернення: 18.01.2021).

29. Hughes A. Testing for language teachers. Second Edition. Cambridge : Cambridge University Press, 2003. 251 p.

30. Malloy A. Making sense of assessment. Part 3 : Spotlight on placement tests. 2015. URL: <http://www.oxfordenglishtesting.com/uploadedfiles> (дата звернення: 16.01.2021).

31. Malloy A. (2015). Making sense of assessment. Part 4 : Computer – adaptive testing: how does it work? URL: <http://www.oxfordenglishtesting.com/uploadedfiles> (дата звернення: 21.02.2021).

32. Malloy A. Making sense of assessment. Part 5 : Making sense of scales: a rough guide to assessing learner progress. 2015. URL: <http://www.oxfordenglishtesting.com/uploadedfiles> (дата звернення: 28.12.2020).

33. Purpura J. Oxford Online Placement Test. What does it measure and how. URL: <http://www.oxfordenglishtesting.com> (дата звернення: 18.12.2020).

34. Scrivener J. Learning teaching. Oxford : Macmillan Publ., 2005. 432 p.

REFERENCES

1. Boieva Yu. V. Zastosuvannia testiv navchalnykh dosiahnen pry vykladanni inozemnoi movy. [Application of tests of educational achievements in teaching a foreign language]. http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/01_%20Boieva_zastosuvannya.pdf (date of application: 01.03.2021). [in Ukrainian].

2. Borysenko P. A. Osnovni vymohy do pidgotovky testiv u navchanni inozemnykh mov. [Basic requirements for the preparation of tests in foreign language teaching]. *Scientific Bulletin of Volyn State University named after Lesya Ukrainka*. 2007. № 3. pp. 58–61 [in Ukrainian].

3. Vlasenko L. V., Nikitenko O. V. Testovyi kontrol u navchanni inozemnoi movy. [Test assessment in foreign language teaching]. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/bitstream/123456789/15564/1/1.pdf> (date of application: 28.02.2021). [in Ukrainian].

4. Harmatiuk N. D., Martseniuk V. P. Osoblyvosti zastosuvannia testovoho kontroliu pry vyvchenni inozemnoi movy u vyshchykh navchalnykh zakladakh. [Features of application of test assessment at studying of a foreign language in higher educational institutions]. *Medical education*. 2013. № 3. pp. 17–24 [in Ukrainian].

5. Hrabar E. V. Osnovni typy i vydy testiv z inozemnykh mov u pedahohitsi SShA. [The main types and kinds of tests in foreign languages in US pedagogy]. *Scientific notes of TNPU named after V. Hnatyuk*. Ser. Pedagogy / editor in Chief. G. Tereshchuk. Ternopil, 2010. № 1. pp. 194–201 [in Ukrainian].

6. Devterova Z. R. Testyrovanye kak sposob yzmereniya ynoiazychnoi kompetentsyy pry obuchenyy ynostrannomu yazyku v neiazыkovom vuze. [Testing as a way to measure foreign language competence in teaching a foreign language in a non-language university]. *New technologies*. 2009. pp. 106–107 [in Russian].

7. Dovhan L. I. Vykorystannia testiv u navchanni inozemnoi movy studentiv nemovnykh vyshchykh navchalnykh zakladiv. [The use of tests in teaching a foreign language to students of non-language higher education institutions]. *Bulletin of Zhytomyr State University*. 2009. № 44. pp. 22–25 [in Ukrainian].

8. Zhunusakunova A. D. Metody kontrolya y otsenky rezultatov obuchenya v uchebnom protsesse. [Methods of control and evaluation of learning outcomes in the learning process]. *Young scientist*. 2016. № 20. 1. pp. 26–29 [in Russian].

9. Kahan M. S. Metodologicheskaya programma systemno-synergeticheskogo issledovaniya. [Methodological program of system-synergetic research]. *Aesthetics as a philosophical science*. Saint-Petersburg: Petropolis, 1997. pp. 50–65 [in Russian].

10. Kahan M. S. Systemnyi podkhod y humanitarnoe znanye: yzbr. st. [System approach and humanitarian knowledge]: select ar. Leningrad: Leningrad State University Publishing House, 1991. p. 384 [in Russian].

11. Kniazeva E. N. Kurdiymov S. V. Synerhetyka kak novoe myrovydenye. [Synergetics as a new worldview]. *Questions of philosophy*. 1992. № 12. pp. 3–20 [in Russian].

12. Kokkota V. A. Linyho-dydaktycheskoe testyrovanye. [Linguo-didactic testing]. Moscow: Higher School, 1989. p. 117 [in Russian].
13. Kopylova S. S. Funktsyy kontroliia v obuchenyy ynostrannym yazykam. [Control functions in foreign language teaching]. *Socio-economic phenomena and processes*. 2012. № 7–8. pp. 217–220 [in Russian].
14. Kuznietsov V. Suchasni tekhnolohii otsiniuvannia znan studentiv pry vyvchenni inozemnoi movy za profesiinym spriamuvanniam. [Modern technologies for assessing students' knowledge in the study of a foreign language in a professional field]. *Humanities education in technical higher educational institutions: a collection of scientific works 2009*. № 17. pp. 179–185 [in Ukrainian].
15. Kuznietsova O. O. Vykorystannia testovoho kontroliu pid chas vyvchennia inozemnoi movy u vyshchomu nemovnomu navchalnomu zakladi. [The use of test assessment when learning a foreign language in a higher non-language educational institution]. *Collection of scientific works of KNLU*. 2016. Issue 53. pp. 57–60 [in Ukrainian].
16. Maiorov A. N. Teoriya y praktyka sozdanyia testov dlia systemy obrazovanyia. (Kak vybyrat, sozdavat y yspolzovat testy dlia tselei obrazovanyia). [Theory and practice of creating tests for the education system. (How to select, create and use tests for educational purposes)]. Moscow: Public education, 2000. p. 352 [in Russian].
17. Maslova T. Rozrobka testovykh zavdan z anhliiskoi movy profesiinoho spriamuvannia. [Development of test assignments in English for professional purposes]. *Problems of teaching foreign languages in a non-language educational institution: mater. All-Ukrainian scientific-practical conf. (Kyiv, March 18, 2010) / Ministry of Education and Science of Ukraine, Nat. aviation. un-t. Kyiv: Nat. aviation. University of "NAU-Druk", 2010. pp. 154–157 [in Ukrainian].*
18. Medynska S. I. Testuvannia yak zasib orhanizatsii ta realizatsii dyferentsiatsii navchannia pry vykladanni inozemnykh mov u nemovnomu VNZ. [Testing as a means of organizing and implementing differentiation of education in teaching foreign languages in a non-language university]. *Bulletin of Alfred Nobel University of Dnepropetrovsk*. 2011. № 2 (2). pp. 28–34 [in Ukrainian].
19. Nikolaieva S. Yu. Osnovy suchasnoi metodyky vykladannia inozemnykh mov. [Fundamentals of modern methods of teaching foreign languages]. Kyiv: Lenvit, 2008. p. 285 [in Ukrainian].
20. Poplavska L. Metodichni pidkhody do testuvannia znan z inozemnoi movy. [Methodical approaches to testing foreign language skills]. *Humanities education in technical higher educational institutions*. 2013. № 28. pp. 337–345 [in Ukrainian].
21. Pryhozhyn Y. Ot sushchestvuiushcheho k voznykaiushchemu. [From existing to emerging]. Moscow : Science, 1985. p. 328 [in Russian].
22. Saienko N. S. Teoretychni aspekty kontroliu u navchanni inshomovnoho profesiinoho spilkuvannia. [Theoretical aspects of control in teaching foreign language professional communication]. *Bulletin of the National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"*. Philosophy. Psychology. Pedagogy. 2006. № 1 (16). pp. 74–78 [in Ukrainian].
23. Soroka S. Testovyi kontrol ta testovi zavdannia pry vyvchenni inozemnoi movy. [Test assessment and test assignment in learning a foreign language]. URL: <http://conferences.neasmo.org.ua/node/209> (date of application: 05.02.2021). [in Ukrainian].
24. Khaken H. Synerhetyka: Yerarkhyi neustoichyvostei v samoorhanyzuiushchykh sistemakh y ustroistvakh. [Synergetics: Hierarchies of instabilities in self-organizing systems and devices]. tr. from English Moscow: Mir, 1985. p. 424 [in Russian].
25. Arnold L., Willoughby T. The quarterly profile examination. *Academic Medicine*. 1990. № 65 (8). P. 515–516.
26. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Strasbourg: language policy unit. URL: coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf (date of application: 01.02.2021)
27. De Champlain A., Cuddy M. M., Scoles P. V., Brown M., Swanso D. B., Holtzman K., et al. Progress testing in clinical science education: Results of a pilot project between the National Board of Medical Examiners and a US medical School. *Medical Teacher*. 2010. № 32, p. 503–508
28. Hackett E. (2014). Making sense of assessment. Part 1 – How much do you need to know? URL: <http://www.oxfordenglishtesting.com/uploadedfiles> (date of application: 18.01.2021)
29. Hughes A. Testing for language teachers. Second Edition. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. p. 51
30. Malloy A. (2015). Making sense of assessment. Part 3 – Spotlight on placement tests. URL: <http://www.oxfordenglishtesting.com/uploadedfiles> (date of application: 16.01.2021)
31. Malloy A. (2015). Making sense of assessment. Part 4 – Computer – adaptive testing: how does it work? URL: <http://www.oxfordenglishtesting.com/uploadedfiles> (date of application: 21.02.2021)
32. Malloy A. (2015). Making sense of assessment. Part 5 – Making sense of scales: a rough guide to assessing learner progress. URL: <http://www.oxfordenglishtesting.com/uploadedfiles> (date of application: 28.12.2020)
33. Purpura J. E. Oxford Online Placement Test. What does it measure and how. URL: <http://www.oxfordenglishtesting.com> (date of application: 18.12.2020)
34. Scrivener J. Learning teaching. Oxford : Macmillan Publ., 2005. p. 432.